

Cal Pius

L'Espunyola

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona central del municipi.
Emplaçament Aprox. km 136,7 de la carretera de Solsona a Berga, trobem la casa a peu de carretera.

Coordenades:

Latitud: 42.05245
Longitud: 1.77391
UTM Est (X): 398541
UTM Nord (Y): 4656327

Classificació

Número de fitxa 08078 - 9
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Historicista
Segle XX
Any 1927
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA NÚM. 3306
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08077A09009000
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dt., 01/06/2010 - 02:00

Descripció

La casa de Cal Pius està emplaçada a peu de la carretera de Berga a Solsona i Cardona i al costat del creuament amb la carretera de Casserres. Es tracta d'una casa de planta irregular (rectangular amb un cos sobresortit al costat sud-oest), formada per planta baixa, primera, segona i golfes, i té coberta a dos vessants amb el carener orientat perpendicular a la façana principal. L'edifici és orientat de nord-oest a sud-est, amb la façana principal al costat nord-oest, obrint cap a la carretera. És una casa de quatre façanes tot i que la del costat sud-oest està en gran part amagada per una construcció que hi té adossada. La casa és construïda amb murs de pedra vista formant paredat de grans pedres de mides i formes irregulars, en conjunt però força grans, i a les cantoneres peces rectangulars ben tallades i polides, i col·locades en cadena i a la façana principal queden lleugerament sobresortides respecte del plom del conjunt de la façana. A la planta baixa presenta un sòcol més o menys fins a mitja alçada, és format per carreus més regulars i més grans i a la part superior del sòcol una motllura. La façana principal presenta les obertures distribuïdes de manera regular i uniforme en tres eixos verticals d'obertures. L'eix central és el principal i més destacat, el qual a la vegada té una obertura més corresponent a la finestra de la planta golfes; així a la planta baixa, al centre hi ha la porta d'entrada formada per un gran arc de mig punt adovellat, amb una senzilla motllura a l'angle, i amb el punt d'imposta coincident amb la línia de motllura del sòcol, a més a la clau de l'arc hi ha en relleu les inicials dels propietaris que van construir la casa P.P. (Pius Parera) i A. B. i l'any de construcció, 1927; sobre la porta un altre element destacat, la finestra principal de la planta primera, és feta en pedra i té una columna llisa a cada costat que acaba amb un capitell senzill amb unes boles en relleu que el decoren i una llinda feta en dos peces, que exteriorment és de línies rectes, i l'interior, forma un arc conopial trevolat; la resta d'obertures d'aquest frontis són de llinda plana monolítica sobre muntants de carreus col·locats en cadena i ampit de maó massís. A la resta de façanes el conjunt de les obertures són realitzades amb contorn de maó massís. La façana lateral del costat nord-est és on hi ha la porta d'accés a l'escala que condueix a les plantes superiors; és una porta amb contorn fet amb maó massís, en la qual la llinda és presenta l'intradós formant arc esgraonat als extrems i la part central plana i a la part superior és clos a nivell; la majoria d'obertures en aquesta façana i l'oposada a aquesta són senzilles, de perfil rectangular amb arc rebaixat per sobre la llinda a mode d'arc de descàrrega. A la façana que obra al sud-est, és una façana de galeria, a planta primera i segona hi ha tres grans obertures d'arc de mig punt fetes amb maó i barana de ferro, actualment són galeries tancades, i a la planta golfes, una obertura central com les dels nivells inferiors de menys alçada i a cada costat una finestreta també amb llinda en arc de mig punt. Les façanes es coronen amb un voladís decorat amb una combinació de maons col·locats plans i en angle, i a la façana principal (nord-oest) i la de les galeries (sud-est) amb un coronament fet amb maó massís que a la zona del carener acaba amb una forma de mig cercle. La planta baixa de la casa és ocupada per un forn de pa, existent al lloc ja des d'origen, i les plantes superiors, primera i segona són destinades a vivendes. L'estructura inicial actualment té adossades algunes ampliacions i annexes pels seus costats (excepte en façana principal), a més a la zona sud i est hi ha diverses construccions destinades a l'activitat agropecuària.

Història

La casa de Cal Pius és molt coneguda a la zona, tant per la seva particular arquitectura com pel fet d'hostatjar, a la planta baixa de l'edifici, i des d'època inicial un reconegut forn de pa. La casa consta que es va bastir l'any 1927, el propietari era ja un conegut veí de la zona, Pius Parera, el qual a més comptava amb altres propietats en el mateix municipi i en el veí municipi de Capolat.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Arquitectònic, núm. 3306. Generalitat de Catalunya.

SERRA, Rosa. (et al.) (1991). Guia d'Art del Berguedà. Ed. Consell Comarcal del Berguedà i Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà, Berga.

VV.AA. (1994:137-141). "Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà", vol.5, Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

